

UCHWAŁA Nr /2018
Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych
z dnia 2018 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, a także podejmowania uchwał przez organy samorządu

Na podstawie art. 57 pkt 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400, z 2018 r. poz. 138 i 273) uchwała się, co następuje:

§ 1.

W uchwale Nr 10/2010 IX Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 6 listopada 2010 r. w sprawie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, a także podejmowania uchwał przez organy samorządu, wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prawo wybierania nie przysługuje radcy prawnemu w okresie 6 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.”;

2) w § 4 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze) w wyborach:

1) do Krajowej Rady Radców Prawnych, z wyjątkiem członka Krajowej Rady Radców Prawnych, o którym mowa w art. 59 ust. 1 ustawy,

2) do Wyższej Komisji Rewizyjnej,

3) do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego,

4) Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego,

- przysługuje radcom prawnym – delegatom na Krajowy Zjazd Radców Prawnych.

2. Prawo wybieralności w wyborach:

1) członka Krajowej Rady Radców Prawnych, o którym mowa w art. 59 ust. 1 ustawy,

2) delegatów na Krajowy Zjazd Radców Prawnych,

3) do rady okręgowej izby radców prawnych,

4) do okręgowej komisji rewizyjnej,

- 5) do okręgowego sądu dyscyplinarnego,
6) rzecznika dyscyplinarnego,
- przysługuje radcom prawnym stanowiącym zgromadzenie okręgowej izby.
3. Prawo wybieralności w wyborach na Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych i dziekana rady okręgowej izby radców prawnych przysługuje każdemu radcy prawnemu, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. Prawo wybieralności w wyborach odbywających się na zebraniach rejonowych przysługuje radcom prawnym należącym do właściwego rejonu okręgowej izby radców prawnych.
5. Prawo wybieralności nie przysługuje radcy prawnemu w okresie 6 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego o zawieszeniu prawa od wykonywania zawodu radcy prawnego oraz w okresie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego o karze nagany lub karze pieniężnej.”;
- 3) po § 5 dodaje się § 5a w brzmieniu:
„§ 5a. Wykonywania mandatu dziekana, wicedziekana, sekretarza albo skarbnika rady okręgowej izby radców prawnych nie można łączyć z wykonywaniem mandatu Prezesa, wiceprezesa, sekretarza albo skarbnika Krajowej Rady Radców Prawnych.”;
- 4) w § 6:
a) w ust. 5 kropkę zastępuje się przecinkiem, po którym dodaje się wyrazy: „o ile ma prawo wybieralności w wyborach na tę funkcję lub do tego organu.”;
b) w ust. 6 kropkę zastępuje się przecinkiem, po którym dodaje się wyrazy: „o ile ma prawo wybieralności w wyborach na tę funkcję lub do tego organu.”;
- 5) w § 9 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Wybór kandydata oznacza objęcie przez niego mandatu, z zastrzeżeniem § 28b.”;
- 6) w § 14 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Zebrania rejonowe odbywają się w rejonach, na obszarze których zamieszkuje nie mniej niż 100 i nie więcej niż 900 radców prawnych.”;
- 7) w § 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Podział terytorialny obszaru izby na rejony oraz sposób obliczania delegatów z poszczególnych rejonów ustala zgromadzenie okręgowej izby. Liczba delegatów z poszczególnych rejonów jest proporcjonalna do liczby radców prawnych w rejonie w dniu 1 stycznia roku, w którym przeprowadza się wybory.”;
- 8) w § 17 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) delegatów na Krajowy Zjazd Radców Prawnych w liczbie ustalonej przez Krajową Radę Radców Prawnych, z tym że:
- a) 1 delegat przypada na od 150 do 200 radców prawnych wpisanych na listę radców prawnych w danej okręgowej izbie radców prawnych w dniu 1 stycznia roku, w którym podjęło uchwałę o zwołaniu Zjazdu i
 - b) liczba delegatów z jednej okręgowej izby nie może przekroczyć 40 delegatów.”;
- 9) dotychczasowa treść § 28 staje się ust. 1.
- 10) w § 28 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „49 osób” zastępuje się wyrazami „ustalonej według zasad wskazanych w ust. 2”;
- 11) w § 28 po ust. 1 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „2. Liczbę członków Krajowej Rady, o których mowa w ust. 1 pkt 1 ustala się poprzez zsumowanie mandatów członków Krajowej Rady, odrębnie obliczonych dla każdej izby w ten sposób, że jeden mandat członka Krajowej Rady przypada na 10 wybranych delegatów na Krajowy Zjazd Radców Prawnych, przy czym każdą rozpoczętą liczbę 10 wybranych delegatów uważa się za pełną.
- 12) po § 28a dodaje się § 28b w brzmieniu:
- „§ 28b. Wybranim do Krajowej Rady przez Krajowy Zjazd Radców Prawnych zostaje kandydat, który uzyskał kolejno największą liczbę ważnie oddanych głosów, z tym że pierwszeństwo objęcia mandatów odrębnie obliczonych dla każdej izby, będących podstawą ustalenia liczby członków Krajowej Rady, mają delegaci tych izb. Przepis § 9 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;
- 13) w § 35:
- a) w ust. 1 skreśla się pkt 1 i pkt 5;
 - b) w ust. 1 wyrazy „którzy nie zostali wybrani, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.” zastępuje się wyrazami „którzy zostali wybrani, ale nie objęli mandatu lub nie zostali wybrani, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.”
 - b) skreśla się ust. 1a, ust. 2b i ust. 2c;
 - c) ust. 2b otrzymuje brzmienie:
- „2b. Wybory uzupełniające, o których mowa w ust. 2a odbywają się na najbliższym zgromadzeniu okręgowej izby radców prawnych. Do zwołania zgromadzenia okręgowej izby radców prawnych na którym przeprowadzone będą wybory uzupełniające § 16 stosuje się odpowiednio.”;
- 14) § 36 otrzymuje brzmienie:

- „1. Uchwały organów samorządu podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków danego organu.
2. W sprawach wskazanych w art. 60 pkt. 4, 8, 9-11 ustawy, uchwały Krajowej Rady podejmowane są kwalifikowaną większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy jej członków.
3. Uchwały organów samorządu podejmowane są w głosowaniu jawnym. W sprawach osobowych głosowanie jest tajne.
4. Organ może uchwalić tajność głosowania na wniosek poparty przez 1/5 obecnych na posiedzeniu organu we wszystkich sprawach, z wyjątkiem wskazanych w art. 60 pkt. 4 i 11 ustawy.”

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z tym, że § 5a uchwały zmienianej w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszą uchwałą, znajduje zastosowanie począwszy od kolejnej kadencji Krajowej Rady Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

Obserwacja dotychczasowej praktyki funkcjonowania samorządu prowadzi do wniosku, iż zaistniała potrzeba wprowadzenia zmian w obowiązujących regulacjach odnoszących się do zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu radców prawnych, które powinny zmierzać do zmniejszenia liczby członków tych organów. Powinno to spowodować większą efektywność, sprawność działania oraz aktywność organów samorządu, a jednocześnie doprowadzić do redukcji kosztów ich działania. W praktyce projektowane zmiany spowodują również podniesienie poziomu demokratyczności podejmowanych rozstrzygnięć albowiem członkowie zbyt licznego ciała kolegiального, po przekroczeniu liczby krytycznej, stają się na swój sposób anonimowi, a co za tym idzie ograniczają swoją osobistą aktywność. Ta liczba krytyczna została już przekroczona, na co pozwala analiza działalności Krajowej Rady Radców Prawnych, której uprawnieniem jest nie tylko reprezentacja radców prawnych na zewnątrz, ale przez swoją działalność uchwałodawczą ma także wpływ na wykonywanie zawodu radcy prawnego, funkcjonowanie całego samorządu i wystandardyzowany sposób prowadzenia aplikacji. Jest ona kreowana przez Krajowy Zjazd Radców Prawnych, w którym zapanowały zwyczaje korporacyjne związane z głosowaniem w imieniu poszczególnych izb. Towarzyszy temu niekiedy klientelizm wobec dziekana rady lub innych przedstawicieli prezydium okręgowej izby radców prawnych, pozbawiający delegatów wolnego głosu wyborczego, a tym samym możliwości wyboru osób kandydujących według ich zdolności i walorów osobistych. Tym samym fundamentalna wartość wykonywania zawodu – niezależność radcy prawnego, niknie w czasie wyborów i podejmowania uchwał przez organy samorządu radcowskiego. Zwyczaj ten, przeszedł na działalność Krajowej Rady Radców Prawnych, a także Prezydium Krajowej Rady, w której próżno szukać osób o wyjątkowym formacie zewnętrznym występującej w sposób skuteczny w interesie radców prawnych. Wśród członków KRRP znajdują się osoby, które nie zabrały głosu w sprawach związanych w obradami tego organu przez okres dwóch lat (oprócz wskazania swojego imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania w czasie pierwszego posiedzenia), ani nie poruszali problemów radców prawnych w punkcie sprawy różne. Ich udział ogranicza się do głosowania, w ramach realizacji mandatu związanego.

Liczebność obsady Krajowej Rady (prezes i 68 członków) paradoksalnie powinna pozwolić na ucieranie różnych poglądów, lecz w zastosowanym systemie wyborów i konieczności obsady przez osoby przypadkowe. Dotychczas uchodziła w oczach samorządu za *crème de la crème* radców prawnych, lecz ostatnie dwa lata pogrzebały autorytet tego organu, zastępując go obrazem rywalizacji o wpływy. Obsada funkcji związanych z uposażeniami pochodzącymi ze składek radcowskich, niekiedy niezwiązanymi z nakładem pracy (lub nakładem którego nie chcą sami ujawnić, mimo kierowanych do nich pytań) na rzecz samorządu radcowskiego, a także łączonymi bardzo często z wynagrodzeniami za piastowanie funkcji na szczeblu okręgowym. Widoczny w działalności KRRP X kadencji proces oligarchizacji samorządu musi budzić sprzeciw. Zadaniem znacznej grupy członków Krajowej Rady jest ochrona istniejącego status quo, stąd niedopuszczanie do zmian, które mogą wzmocnić transparentność lub wprowadzić ulepszenia w funkcjonowaniu organów, komisji i agend na szczeblu krajowym. Ogranicza to uprawnienia innych izb, które partycypują w utrzymaniu grupy zarządzającej, niekiedy narzuconymi sferami, które mają niewiele wspólnego z działalnością ustawową Krajowej Rady Radców Prawnych.

Konsekwencją potrzeby zwiększania demokratyzacji procesu podejmowania decyzji w organach samorządu są również projektowane zmiany odnoszące się do trybu podejmowania uchwał, przewidujące potrzebę uzyskania konsensusu w zakresie realizacji delegacji ustawowych przewidzianych w ustawie o radcach prawnych. Projekt obejmuje również zmiany eliminujące istniejące niedoskonałości obowiązującej regulacji.

W § 3 ust. 4 i § 4 ust. 5 uchwały Nr 10/2010 określono negatywne przesłanki czynnego prawa wyborczego (prawa wybierania) oraz biernego prawa wyborczego (prawa wybieralności). Proponowana zmiana sprowadza się do wyeliminowania z treści tych przepisów: przypadków prawomocnego pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego oraz pozbawienia tych praw wyborczych w okresie pozbawienia praw publicznych (§ 3 ust. 4 pkt 2 i 3 oraz § 4 ust. 4 pkt 2 i 3). Zmiana w tym zakresie sprowadza się skorygowania swoistego błędu logicznego, którym obciążone są aktualnie te przepisy. Otóż orzeczenie wobec radcy prawnego środka karnego pozbawienia praw publicznych oznacza, że traci on już z mocy tego orzeczenia prawo wybierania i wybieralności do organów samorządu zawodowego. Treścią środka karnego pozbawienia praw publicznych jest bowiem m.in. utrata

czynnego i biernego prawa wyborczego do organu samorządu zawodowego, jak też utrata prawa do pełnienia funkcji w organach samorządu zawodowego (art. 40 § 1 k.k.). Już zatem kontekście powyższego, istnienie pkt 2 w aktualnej treści § 3 ust. 4 i § 4 ust. 4 jest niepotrzebne (zbędne). Nadto, w świetle art. 29 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych konsekwencją utraty z mocy wyroku sądowego praw publicznych (tj. właśnie orzeczenia wobec radcy prawnego środka karnego pozbawienia praw publicznych) jest skreślenie z listy radców prawnych. Podobny skutek występuje w przypadku prawomocnego pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego (czyli ukarania radcy prawnego karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 ustawy o radcach prawnych). W świetle bowiem art. 29 pkt 6 ustawy o radcach prawnych, w wypadku orzeczenia dyscyplinarnego (...) o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje skreślenie z listy radców prawnych, a wykonanie tego orzeczenia należy do dziekana rady. Osoba skreślona z listy radców prawnych traci status radcy prawnego i oczywistym jest, że nie może wykonywać jakichkolwiek praw wyborczych do organów samorządu, którego nie jest już członkiem (a dyspozycja w/ przepisów dotyczy radcy prawnego).

Projektowane brzmienie art. 4 ust. 1 i 2 uchwały Nr 10/2010 zmierza do zmiany statusu kandydatów na prezesa KRRP i dziekanów rad izb. W obecnym stanie prawnym prawo wybieralności przysługuje wyłącznie delegatom na zjazd lub zgromadzenie. Proponowana zmiana zmierza do rezygnacji z bezwzględnego wymogu posiadania mandatu delegata na zjazd lub na zgromadzenie izby przez radców prawnych kandydujących na funkcje prezesa KRRP lub dziekana rady OIRP. Być może, w tym kontekście rozważenia wymaga wprowadzenie w przypadku kandydatów na te funkcje obowiązku uzyskania przez nich określonej ilości podpisów pod zgłoszeniem złożonym odpowiednio krajowej lub okręgowej komisji wyborczej oraz umożliwienia wybranym w trybie art. 59 ust. 1 ustawy o radcach prawnych przez zgromadzenie okręgowej izby członkom Krajowej Rady kandydowania w wyborach na funkcję prezesa. Celem projektowanej zmiany jest poszerzenie kręgu radców prawnych, którzy mogą skorzystać z prawa wybieralności na funkcje prezesa KRRP lub dziekana rady OIRP, bez konieczności wcześniejszego uzyskiwania mandatu delegata.

Propozycja wprowadzenia § 5a ma na celu przeciwdziałanie tworzenia się grupy działaczy samorządowych, szkodliwego dla wizerunku samorządu i zmierza do

pogłębiania zasad demokracji wewnątrzsamorządowej oraz transparentności działania organów samorządu. Aktualnie brak jest przepisów wprowadzających zakaz łączenia funkcji w organach samorządu poza przepisami odnoszącymi się do sędziów sądów dyscyplinarnych i rzeczników, co zdaje się być rzeczą oczywistą. Zakaz ten został wprowadzony w poprzedniej IX kadencji KRRP, nie bez oporu ze strony osób łączących te funkcje (np. Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i wicedziekana rady). Wprowadzenie zasady niepołączalności stanowisk ma aspekt merytoryczny i uzasadnione jest dużym zakresem obowiązków tych osób oraz hierarchiczną strukturą organów samorządu radcowskiego w postępowaniach odwoławczych. Łączenie wielu funkcji przez jedną osobę postrzegane jest negatywnie, jako kłójące się z ideą demokracji i samorządności. W takiej sytuacji dostrzegalny jest również pewien konflikt interesów w prawidłowym wykonywaniu funkcji w organie wykonawczym na szczeblu krajowym, gdy z racji stanowiska reprezentuje się równocześnie organ okręgowy, np. jako jego dziekan. Zastanawiające jest w jaki sposób zwraca się do siebie jako dziekana izby z prośbą np. o udzielenie informacji lub zajęcie się sprawą wiceprezes KRRP oraz w jaki sposób i do kogo ów dziekan formułuje odpowiedź. Sąd też potrzeba wprowadzenia zakazu łączenia funkcji dziekanów, wicedziekanów, sekretarzy i skarbników rad okręgowych ze stanowiskami funkcyjnymi w Prezydium KRRP.

Projektowane zmiany § 14 i 15 uchwały Nr 10/2010 dotyczą wprowadzenia zasad podziału izb na rejony. Jako, że w obowiązujących regulacjach brak jest przepisów standaryzujących zasady podziału, dokonywanego przez zgromadzenia izb (art. 50 ust. 4 pkt 6 ustawy), wobec czego w praktyce spotyka się bardzo zróżnicowane rozwiązania – według miejsca zamieszkania, według alfabetycznej kolejności nazwisk, numerów wpisów itp. Inny podział aniżeli wynikający z podziału obszaru działania izby na rejony objęte działalnością izby stanowi naruszenie art. 50 ust. 2 in fine ustawy o radcach prawnych. Nie istnieją również regulacje kształtujące wielkość rejonu, co może powodować zachwiane zasady równości w aspekcie materialnym. Projektowane zmiany zakładają wprowadzenie wyłącznej właściwości miejscowej dla dzielenia obszaru izby na rejony dla przeprowadzania zebrań dokonujących wyboru delegatów. Celem wprowadzonej zmiany jest także zapobieganie z jednej strony karłowatości, z drugiej monstrualności rejonów, co

wydaje się pozostawać w oczywistej sprzeczności z zasadami demokracji samorządowej.

Postulowana zmiana § 17 pkt 5 zmierza do ustalenia liczby delegatów na zjazd z jednoczesnym założeniem potrzeby zmniejszenia ich liczebności, co zapobiegnie nieuzasadnionemu wzrostowi liczby delegatów, a tym samym monstrualności zjazdów. Jednoczesne wprowadzenie górnej granicy liczby delegatów z danej izby, spowoduje zwiększenie wagi głosów średnich i małych izb w podejmowaniu decyzji na zjeździe. Zmniejszenie liczby delegatów obniżyłoby znacząco koszty organizacji zjazdów, w tym związane z wynajęciem i obsługą logistyczną sali obrad z niezbędnym zapleczem, jak i ułatwiło prowadzenie debaty o sprawach istotnych dla samorządu w uwzględnieniem głosów odrębnych, niekiedy interesujących dla działalności samorządu.

Zmiany zaproponowane w § 28 odnoszą się do liczebności oraz kształtowania składu KRRP. Obecnie KRRP składa się z 69 członków (w tym prezesa, 19 wybieranych bezpośrednio przez zgromadzenia delegatów w izbach na podstawie art. 59 ust. 1 urp oraz 49 wybieranych przez Zjazd na podstawie § 28 pkt 1 uchwały Nr 10/2010). W odniesieniu do 49 członków rady wybieranych przez zjazd w przepisach wewnętrznych samorządu nie ma żadnych regulacji gwarantujących udział w KRRP z „tej puli” przedstawicieli wszystkich izb, ani proporcjonalności członkostwa w radzie w stosunku do liczebności izby. W praktyce od kilku kadencji stosuje się tzw. układ dżentelmeński, polegający na tym, że izby mają zagwarantowaną ilość miejsc w radzie i zobowiązują się głosować zgodnie z ustalonym parytetem, co jest to praktyką wątpliwą z punktu widzenia demokratycznych zasad wyborczych i może prowadzić do oczywistego wynaturzenia aktu wyborczego. Projektowana zmiana ma celu jednoznaczne wskazanie zasad obsady mandatów w KRRP przez przedstawicieli poszczególnych izb w proporcji do wybranych delegatów Zjazd. Spowoduje to zmniejszenie liczebności KRRP z jednoczesnym zwiększeniem wagi głosów przedstawicieli wszystkich izb (w tym w szczególności średnich i małych w podejmowanych decyzjach, z zagwarantowaniem większej reprezentacji izb większych). Dodatkowym efektem będzie zmniejszenie kosztów funkcjonowania KRRP.

Pozostałe projektowane regulacje sprowadzają się do rezygnacji z dotychczasowych możliwości obejmowania wygasłych w trakcie kadencji mandatów delegatów na zgromadzenia izb i zjazd, celem zapobiegania zjawiskom nadużyć w zakresie zmian składów osobowych organów, które to sytuacje miały miejsce np. przed rozpoczęciem ostatniego Zjazdu i mogły nie pozostawać bez wpływu na niektóre rozstrzygnięcia wyborcze. Nie ma potrzeby obsadzania mandatów w drodze kooptacji przez osoby nie wybrane w organach dużych liczebnie (ponad 100 osobowych, albo kilkusetosobowych), gdyż nie wpływa to na ich funkcjonowanie, a nie jest możliwy ich paraliż nawet w przypadku wygaśnięcia kilkudziesięciu mandatów. Mechanizm kooptacji istnieje w przypadku organów kreowanych przez Krajowy Zjazd (z uwagi na skomplikowaną i kosztowną procedurę zwołania, a z zasady zwoływanego raz na 4 lata w celach wyborczych), ze wskazaniem liczby członków organu, której osiągnięcie w wyniku wygaszenia mandatów, jako swoistego limitu, zmusza do jego uzupełnienia. Takiego problemu nie występuje w przypadku okręgowych izb, w których zgromadzenia delegatów zbierają się co najmniej raz w roku i mogą przeprowadzić zgodnie wybory uzupełniające do stanu liczebnego organu przewidzianego podjętą wcześniej uchwałą. Przepisy, związane z uzupełniającymi wyborami na szczeblu krajowym nigdy nie miały zastosowania, zaś przepisy je przewidujące na szczeblu okręgowym są wadliwe z punktu widzenia funkcjonowania samorządu radcowskiego

W projektowanych postanowieniach dotyczących zasad podejmowania uchwał postuluje się wprowadzenie wymogu większości kwalifikowanej (2/3) w stosunku do uchwał KRRP podejmowanych w niektórych sprawach wymienionych w art. 60 ustawy, a dotyczących uchwalania lub zmiany niektórych regulaminów, uchwał dotyczących wnętrza korporacyjnego samorządu i uchwał związanych z finansami samorządowymi. Celem postulowanych zmian jest konieczność pozyskiwania szerokiego wsparcia dla uchwał mających kluczowe znaczenie w funkcjonowaniu samorządu. Zmiany mają także na celu uregulowanie wprowadzenia tajności głosowania, w trybie już znanym i zbliżonym do obrad KRRP, który jest minimalnym standardem zapewnienia wolnego głosu w sprawach problemowych.

UCHWAŁA Nr /2018
Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych
z dnia 2018 r.

w sprawie wytycznych działania samorządu i jego organów

Na podstawie art. 57 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400, z 2018 r. poz. 138 i 273) uchwała się, co następuje:

Obradujący w dniach 3-5 listopada 2016 r. XI Krajowy Zjazd Radców Prawnych, działając na podstawie art.57 pkt.3 ustawy o radcach prawnych uchwalił wytyczne działania samorządu i jego organów na lata 2016-2020.

W preambule do wytycznych Zjazd uznał, że „Działania samorządu wymagają stałego dostosowywania do wyzwań, które niesie współczesność”.

Okres dwóch lat od uchwalenia wytycznych, które określały kierunkowe działania samorządu na okres bieżącej kadencji przyniósł radykalną zmianę otoczenia, w którym funkcjonuje samorząd radców prawnych.

Dostrzegając doniosłość tej zmiany i wypełniając zalecenie „dostosowywania działań samorządu do wyzwań, które niesie współczesność”, Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych uznał za konieczne zaktualizowanie wyzwań stojących przed samorządem, poprzez określenie nowych zadań, zarówno dla krajowych, jak i okręgowych organów samorządu radców prawnych.

I.

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych dostrzega, że zaistniała potrzeba pilnego i precyzyjnego zidentyfikowania szczególnie ważnych obecnie obszarów aktywności samorządu radców prawnych, w szczególności poprzez:

1) w sferze zewnętrznej

- konieczność większego zaangażowania samorządu, skupiającego radców prawnych wykonujących zawód zaufania publicznego w zakresie przejawiania inicjatyw służących umacnianiu państwa prawnego i społeczeństwa obywatelskiego,

- wytyczenie roli zawodu radcy prawnego jako uczestnika wymiaru sprawiedliwości w warunkach przyjmowanych rozwiązań legislacyjnych o charakterze ustrojowym.

2) w sferze wewnętrznej:

- zakreślenie brzegowych ram i zasad wykonywania zawodu z zastosowaniem nowoczesnych technologii w odniesieniu do fundamentalnych zasad wykonywania zawodu radcy prawnego,
- zdefiniowanie faktycznych problemów oraz oczekiwań radców prawnych i aplikantów radcowskich, tak w ujęciu pokoleniowym, jak i w zależności od formy wykonywania zawodu,
- zapewnienie parytetu ze względu na płeć i wiek we władzach samorządu różnych szczebli,
- stworzenie warunków do umacniania samorządności poprzez umożliwianie włączania się w realizację zadań samorządu jak najszerszym rzeszom jego członków,
- niedopuszczenie do zjawiska oligarchizacji samorządu,
- określenie i wprowadzenie w życie zasad gospodarowania majątkiem samorządu gwarantujących faktyczną realizację zadań nałożonych przez wytyczne Krajowych Zjazdów Radców Prawnych,
- pilne dokonanie oceny niektórych przepisów ustawy o radcach prawnych pod kątem świadczenia pomocy prawnej w zmienionych warunkach w stosunku do czasu ustanowienia tych przepisów, w tym występowania radców jako obrońców w sprawach karnych,
- zapewnienie nieodpłatnego, jak najszerszego dostępu do bieżącej informacji o działalności samorządu radców prawnych.

II.

Podchodząc do aktualnych wyzwań z najwyższą troską i społeczną odpowiedzialnością Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych stwierdza, że :

1. Krajowa Rada Radców Prawnych zobowiązana jest do wypełniania ze szczególną starannością zadania określonego w art. 41 pkt.3 ustawy o radcach prawnych, jakim jest współdziałanie w tworzeniu i w stosowaniu prawa. Należy pamiętać, że skutki wprowadzanych zmian dotyczą wszystkich radców prawnych. Przebieg prac legislacyjnych m. in. nad prezydenckim projektem ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej wskazuje na konieczność wcześniejszej analizy racjonalności zgłaszanych postulatów z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych i gradacji celów możliwych do osiągnięcia, co sprowadza się do odbudowy silnego zaplecza eksperckiego.

2. Należy zaktywizować działalność Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej utworzonej w wyniku deklaracji Kongresu Prawników Polskich z maja 2017 r. Zjazd stwierdza, nie poszukując przyczyn, że dotychczasowe działania Komisji są mało efektywne.

Warto byłoby w tym kontekście rozważyć podjęcie inicjatywy w celu zwołania II Kongresu Prawników Polskich.

3. Krajowa Rada powinna podejmować własne inicjatywy w zakresie reformowania wymiaru sprawiedliwości, które mogłyby ostatecznie przyjmować charakter obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej. Zjazd dostrzega możliwość wykorzystania aktywności w tym obszarze okręgowych izb, zwłaszcza mających siedziby w miastach będących prężnymi ośrodkami uniwersyteckimi.

4. Krajowa Rada Radców Prawnych winna niezwłocznie określić swoją rolę koordynacyjną wobec okręgowych izb w realizacji powyższych zadań, celem stymulowania aktywnej obecności agend samorządu, ale również poszczególnych radców prawnych w inicjatywach prospołecznych i obywatelskich, podejmowanych przez organizacje pozarządowe.

Szczególnie ważne jest stałe monitorowanie i natychmiastowe reagowanie w przypadkach występujących zagrożeń dla przestrzegania podstawowych wartości zawodu tj. niezależności i tajemnicy zawodowej.

Niezbędne jest wyraźne podkreślanie wyjątkowej obecnie roli profesjonalnego, niezależnego prawnika (pełnomocnika, obrońcy, doradcy), jako szczególnego opiekuna jednostki (obywatela, przedsiębiorcy) w ich ewentualnym zderzeniu z aparatem państwa.

5. Zjazd przyjmuje jako własne stanowisko zawierające zdecydowany sprzeciw przeciwko próbom ograniczenia tajemnicy zawodowej poprzez wyposażenie prokuratora w uprawnienia do zwalniania z zachowania tajemnicy osób wykonujących zawody zaufania publicznego. Zjazd stoi na stanowisku, że w demokratycznym państwie prawnym próby takie godzą w konstytucyjne gwarancje obywateli i nigdy nie powinny mieć miejsca.

6. Zjazd podkreśla, że na samorządzie radców prawnych ciąży obowiązek kierowania do wszystkich grup społeczeństwa, przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych środków komunikacji, ofensywy edukacyjnej w zakresie praw obywatelskich zagwarantowanych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polski, przestrzegania tych praw przez organy państwa oraz ochrony prawnej przysługującej obywatelom w razie ich zagrożenia i naruszania.

7. Zjazd wskazuje, że na skutek zmiany ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej pojawiły się nowe uwarunkowania i wymogi świadczenia pomocy prawnej przez radców prawnych uczestniczących w tym systemie. Zadaniem Krajowej Rady i Rad Okręgowych Izb w obecnej sytuacji jest stworzenie warunków dla radców prawnych wyznaczanych do świadczenia pomocy prawnej w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej do budowania zaufania do zawodu i promocji wizerunku zawodu i samorządu.

8. Zjazd z uwagą przyjmuje fakt zainicjowania przez Naczelną Radę Adwokacką prac nad społecznym projektem ustawy o świadczeniu pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej. Zjazd ocenia, że jest to inicjatywa słuszna i leżąca w interesie publicznym. Zjazd upoważnia Krajową Radę do podjęcia współdziałania z samorządem adwokackim w doprowadzeniu do nadania inicjatywie charakteru obywatelskiej.

9. Krajowa Rada we współpracy z Okręgowymi Izbami powinna doprowadzić do profesjonalnej analizy i diagnozy problemów jakie dotyczą radców prawnych oraz aplikantów radcowskich w zależności od stażu zawodowego, miejsca i formy wykonywania zawodu. Sporządzony Raport oraz sprawozdanie z niezwłocznych działań, które wynikną ze sformułowanych w Raporcie wniosków Krajowa Rada winna przedstawić Krajowemu Zjazdowi Radców Prawnych, który odbędzie się w 2020 r. W realizację wniosków wynikających z Raportu winny zaangażować się wszystkie struktury samorządu.

10. Zjazd zaleca Krajowej Radzie zaktywizowanie działającego w ramach Ośrodka, Badań, Studiów i Legislacji pionu badawczego, którego przedmiotem winna być bieżąca analiza zagadnień, o których mowa w punkcie 9. Cykliczne raporty tego pionu winny być prezentowane Krajowej Radzie, która po ich ocenie wydawać będzie wiążące wskazówki Prezydium Krajowej Rady.

11. Zjazd zauważa konieczność pilnej nowelizacji przepisów prawa samorządowego stanowionego przez Krajową Radę w ramach delegacji ustawowej. Zmiany w obowiązujących regulacjach winny być ukierunkowane na osiągnięcie celów, które w tym obszarze wytyczyła Uchwała nr 7 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie wytycznych działania samorządu w latach 2016-2020.

Celem ich powinna być dalsza demokratyzacja struktur i procesów decyzyjnych w samorządzie. Nadzwyczajny Zjazd zwraca uwagę, że cel ten - pomimo upływu dwóch lat - nie został zrealizowany, a składane sprawozdania agend Krajowej Rady nie wskazują na zaawansowany stan tych prac. Krajowa Rada, jako organ nie podjęła działań, do których zobligował ją Zjazd, pomimo składanych projektów uchwał i postulatów zgłaszanych przez reprezentantów środowiska radców prawnych. Zauważalne jest, że procesy decyzyjne zbyt często przybierają postać jedynie „demokracji proceduralnej”, a nie rzeczywistej, której podstawą jest prowadzenie nieskrępowanej debaty na temat samorządu i jego działalności.

12. Zjazd zaleca wprowadzenie pełnej transparentności działalności Prezydium, komisji i agend Krajowej Rady. Nie spełniają tej roli składane sprawozdania Prezydium, z uwagi na swoją zawartość, obejmującą działania komisji i agend, a nie wyłącznie zadania realizowane przez poszczególnych członków Prezydium lub Prezydium *in corpore*. Niektóre

sprawozdania agend (np. Centrum Edukacji Prawnej), z uwagi na swoją treść nie posiadają waloru informacyjnego co do ich zakresu działalności, zaś sprawozdania przewodniczących niektórych komisji (np. Komisji Rozwoju Zawodowego) dodatkowo nie są składane z deklarowaną częstotliwością.

13. Krajowa Rada Radców Prawnych jako koordynator działań Okręgowych Izb Radców Prawnych winna w realizacji zadania, o którym mowa w art.41 pkt 4 ustawy o radcach prawnych (aplikacja, doskonalenie zawodowe) stale aktualizować tematykę, formy oraz narzędzia prowadzenia szkoleń, w tym z zakresu nowych technologii, aby były one zbieżne z zapowiadany i wprowadzonymi zmianami w kluczowych ustawach dla świadczenia pomocy prawnej.

14. Współpraca Krajowej Rady, a także Okręgowych Izb z europejskimi i światowymi organizacjami prawniczymi powinna być ukierunkowana merytorycznie i pozostawać w związku z ustawowymi zadaniami samorządu oraz wytycznymi działania samorządu i jego organów. Zjazd widzi potrzebę szerszego i rzeczywistego korzystania z dorobku międzynarodowych organizacji prawniczych, które zalecają wcielanie w życie rozwiązań powstałych jako wynik analiz istotnych zagadnień dla wykonywania zawodu, w tym wytycznych CCBE i Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników (IBA) w zakresie pomocy dla ubogich. O celowości, potrzebie, a w szczególności o efektach tej współpracy powinno być na bieżąco informowane szerokie środowisko radców prawnych, a nie jedynie wąskie grona członków organów samorządu.

15. Gospodarowanie majątkiem samorządu, w tym polityka dotycząca składki członkowskiej tj. stanowienie o wysokości składek, ich różnicowaniu, a także redystrybucji pomiędzy Izby i KRRP, powinna przede wszystkim uwzględniać charakter i zakres zadań określonych w ustawie, wytycznych i w odpowiadających im rocznych planach pracy, a także stopień rzeczywistego zaangażowania organów samorządu szczebla okręgowego i krajowego w realizację tych zadań. Coroczne budżety Krajowej Rady winny mieć charakter zadaniowy. Informacje o gospodarowaniu środkami samorządu pochodzącymi zasadniczo ze składek członkowskich powinny być szeroko dostępne dla członków samorządu, niezależnie od wewnętrznej sprawozdawczości w tym zakresie, wynikającej z obowiązujących przepisów prawa, a nie kierowane jedynie do członków organów samorządu.

Szczególnej transparentności wymagają wydatki na wszystkie rodzaje wynagrodzeń przyznawanych osobom pełniącym funkcje i wykonującym zadania na rzecz samorządu na wszystkich szczeblach jego działalności.

Zjazd zaleca Krajowej Radzie i Radom Okręgowych Izb rozważenie wprowadzenia maksymalnego taryfikatora wynagradzania radców prawnych pełniących funkcje i wykonujących zadania na rzecz samorządu.

III.

Funkcjonujące w społeczeństwie, często inspirowane interesem politycznym surowe opinie o wymiarze sprawiedliwości i zawodach uczestniczących w jego wykonywaniu, obligują do szybkiego reagowania i piętnowania, nawet epizodycznych przypadków zachowań członków samorządu, naruszających zasady etyki zawodowej.

Krajowa Rada i Rady Okręgowych Izb, wypełniając misję sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu przez radców prawnych, winny co najmniej w cyklach rocznych analizować informacje organów dyscyplinarnych pod kątem rodzajów deliktów dyscyplinarnych oraz podejmować działania szkoleniowe, zmierzające do wyeliminowania tych zjawisk.

Zjazd zaleca rozbudowanie przepisów zawartych w regulaminie szczegółowych zasad wykonywania zawodu radcy prawnego dotyczących m. in. określenia wymogów przestrzegania tajemnicy zawodowej, przy coraz powszechniejszym wykorzystaniu w praktyce zawodowej nowych technologii oraz uporządkowanie regulacji normatywnej w relacji pomiędzy regulaminem szczegółowych zasad wykonywania zawodu radcy prawnego a Kodeksem Etyki Radcy Prawnego.

IV.

Uchwała ma zastosowanie do działań organów samorządu poczynając od daty jej podjęcia.

Uchwała Nr 7 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie wytycznych działania samorządu w latach 2016-2020 obowiązuje w zakresie nie objętym przedmiotem niniejszej uchwały.